

Underbilaga 2: Begreppsförklaringar

Inom ramen för PerP-arbetet utnyttjas ett flertal begrepp vilka förklaras nedan.

Nomen FM = Definition enligt Remiss Nomen FM, 1999-09-20, 09 911:66532

FP 2000 = Definition enligt Försvarsplan 2000 (FP 2000) 2000-07-07 H 01 310:80625, Öppen bilaga 5 Nomen (ersätter Nomen OpP 98).

- ***Amfibieförband:*** Förband avsedda att verka i gränslandet mellan hav och land (kust, skärgård, hamn- och deltaområden). De är utrustade och utbildade för verksamhet på marken och till sjöss. Till amfibieförbanden hör bland annat amfibiebataljoner och amfibiebrigadledningar.
I Sverige ingår amfibieförbanden i marinstridskrafterna
- ***Asymmetrisk krigföring:*** Under senare år har begreppet asymmetrisk krigföring kommit att användas i olika sammanhang. Asymmetrisk krigföring som begrepp, har i USA utnyttjats för att beskriva bland annat terrormetoder mot det amerikanska samhället. Syftet har varit att särskilt uppmärksamma risken för denna av typ angrepp. Begreppet beskriver en avsikt att undvika att möta en motståndare där han är stark utan istället agera mot hans svaga sidor. Ofta används metoder som avsevärt skiljer sig från vad som förväntas. Exempelvis kan metoderna baseras på olika vilja att uthärda förluster bland underställda och tredje part, eller olika beredvillighet att åsidosätta folkrätt och annan internationell lagstiftning. Asymmetrisk krigföring kan utnyttjas av såväl statliga, som icke-statliga aktörer, och riktas såväl mot motståndarens militära styrkor som dess samhälle. Asymmetrisk krigföring kan innehålla exempelvis terrorism, massförstörelsevapen och informationskrigföring.
- ***Attackhelikopter (ahkp):*** *Se stridshelikoptrar*
- ***Ballistiska robotar:*** Robotar (långräckviddiga) med relativt kort brinnfas, som i huvudsak följer en kastbana.
- ***CIMIC:*** Samarbete mellan militära och civila myndigheter, organisationer m fl. Internationell benämning: Civil-Military Co-operation. Definition enligt Nomen FM.
- ***Demonstrator:*** Konstruktion som syftar till att påvisa att nya idéer, nya tekniker eller nya systemlösningar är praktiskt och ekonomiskt genomförbara. Kan ha varierande färdighetsgrader från demonstration i laboratoriemiljö till demonstration på systemnivå i fält.
- ***EU Head Line Goal:*** Begrepp som utnyttjades i EU-staternas Helsingfors-deklaration från december 1999, för att beskriva målsättning för utvecklingen av EU:s militära krishanteringsresurser.
- ***European Security and Defence Initiative (ESDI):*** ESDI skall ses som en europeisk identitet som baseras på samarbetet med USA och bibehållandet av den transatlantiska länken. I ESDI betonas att Europa skall ta ett större ansvar, vilket är viktigt för USA, men även att Europa skall få större inflytande.
- ***Fjärrstridskrafter:*** Förband eller enhet speciellt anpassat för enskilt (autonomt) uppträdande på stort avstånd från eget territorium. Till fjärrstridskrafterna hör vissa jägarförband, ytstridsfartyg, ubåtar och attackflyg. Definition enligt FP 2000.
- ***Flygstridskrafter:*** Förband främst avsedda för luftoperativ verksamhet, men även för understöd av mark- och sjöstridskrafter (i direkt samverkan). Flygstridskrafter betecknar också i direkt bemärkelse jakt-, attack-, spanings- och transportflygförband samt Stril- och delar av flygbasförbanden. Definition enligt Nomen FM.

- **Fredsbevarande insatser:** Fredsbevarande insatser i traditionell bemärkelse avser insatser som görs efter ett freds- eller eldupphöravtal, vanligtvis i samband med en mellanstatlig konflikt. Dessa insatser baseras på tre principer: parternas medgivande, opartiskhet och begränsad våldsanvändning med undantag för självförsvar. Konfliktlösning, försoning, förtroendeskapande åtgärder samt institutionellt och humanitärt bistånd är exempel på övergripande åtgärder som ingår. Exempel på specifikt militära aktiviteter kan vara: demobiliseringsåtgärder, avvärjning, avrustning av tidigare stridande parter, övervakning, rapportering, åtskiljande av förband. Dessa insatser kan, när de sätts in i fientliga miljöer, kräva robust våldsanvändning. Definition enligt Nomen FM.
- **Fredsfrämjande verksamhet:** Fredsfrämjande verksamhet är ett överordnat begrepp för fredsbevarande och fredsframtvängande verksamhet. Begreppet inkluderar de åtgärder som faller under rubrikerna konfliktförebyggande, fredsskapande, fredsbevarande, fredsbyggande och fredsframtvängande. I begreppet fredsfrämjande inbegrips således åtgärder såväl inom ramen för FN-stadgans kapitel VI som kapitel VII. Definition enligt Nomen FM.
- **Fredsframtvängande insatser:** Fredsframtvängande insatser utförs inom ramen för FN-stadgans kapitel VII för att med tvingande militära medel eller hot därom upprätthålla eller återställa fred i ett område. Åtgärderna kan ske inom ramen för en mellan- eller inomstatlig konflikt. Definition enligt Nomen FM.
- **Fredsskapande insatser:** Syftar till att genom fredliga medel, t ex medling och annan diplomatisk verksamhet, söka få stridande parter till uppgörelser. I supplementet till "An Agenda for Peace" och FN:s riktlinjer är nu begreppet "fredsskapande" förtydligt som en kapitel VI-insats. I de s k. "Petersbergsuppgifterna" används begreppet "Peace-making" som vid en direkt översättning också skulle kunna betyda "fredsskapande". I detta avseende skall dock begreppet ges definitionen "fredsfrämjande".
- **Funktionell strid:** Principbegrepp för att peka på att syftet med striden är att påverka (vitala) funktioner och inte att ta terräng.
- **Försvarsmakten (FM):** Myndighet i fred och krig med ÖB som chef. Definition enligt Nomen FM.
- **Försvarsmaktsidé (FMI):** Ett underlag för försvarsmaktens långsiktiga utveckling. FMI omfattar såväl en beskrivning av omvärldsutvecklingen på lång sikt, idébilder i 20 årsperspektivet, en långsiktig Försvarsmaktsvision, som en målbild i 10-årsperspektivet.
- **Gemensam Utrikes och Säkerhetspolitik (GUSP):** I och med att Amsterdamfördraget trädde i kraft i maj 1999 har EU stärkt sin vilja att hävda sin identitet i internationella sammanhang, särskilt genom att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP). Avsikten är att medlemsländerna skall ha kvar sin nationella utrikespolitik men så långt möjligt samordna den inom EU. Inom ramen för GUSP ingår dock inte försvarspolitiken, med undantag att de s.k. Petersberguppgifterna kan komma ifråga.
- **Hävda territoriet:** Åtgärder för att övervaka hela territoriet samt avvisa kränkningar och förhindra främmande militär verksamhet. Definition enligt Nomen FM.
- **Högeffektpulsad mikrovågsstrålning (HPM):** Mikrovågspulser med hög pulseffekt. Dessa pulser med högt energiinnehåll kan utnyttjas bl a för att störa eller förstöra elektronisk utrustning. Definition enligt Nomen FM.
- **Icke-dödande vapen:** Vapen som primärt utvecklas och utnyttjas för att försätta människor eller materiel ur stridbart skick, samtidigt som de minimerar antalet

döda och permanent skadade människor samt oönskade skador på egendom och miljö. Definition enligt Nomen FM.

- **Idébilder:** Beskrivning av tänkbara Försvarsmaktsstrukturer i ett 20-årsperspektiv. Omfattar planeringsförutsättningar såsom omvärlds-, teknik-, samhällsutveckling och framtida insatsmiljöer. En idébild innehåller ett strategiskt och operativt koncept samt behov av funktioner och förbandstyper i en övergripande Försvarsmaktsstruktur. *Jmf målbild.*
- **Indirekt eld:** Skjutning med vapnet indirekt riktat mot ett mål som inte kan observeras från skjutplatsen. Eldreglering sker från annan plats än vid skjutande enhet. Definition enligt Nomen FM.
- **Informationsoperationer (IO):** Riktade och samordnade åtgärder till stöd för egna politiska och/eller militära mål genom att påverka eller utnyttja motståndarens eller annan utländsk aktörs information och/eller informationssystem. Det yttersta målet är att påverka det mänskliga beslutsfattandet. IO kan genomföras i såväl politiska, ekonomiska som militära sammanhang.

Defensiva informationsoperationer (IO-D)

Riktade och vanligen samordnade åtgärder i fred, kris och krig avseende operationer, personal, teknologi och policy för att skydda och försvara information, informationssystem och egen förmåga till rationellt beslutsfattande. Genomförs tex genom fysiskt skydd, skydd mot vilseledning, skydd mot informationsinhämtning, säkerhetsunderrättelsetjänst och telekrigsåtgärder och psykologiskt försvar.

Offensiva informationsoperationer (IO-O)

Riktade och vanligen samordnade åtgärder i fred, kris och krig för att påverka en motståndares information och/eller informations- och kommunikationssystem. Målet är bland annat. att påverka dennes förmåga till rationellt beslutsfattande och därmed gynna egna syften. Genomförs t.ex. genom fysisk attack/förstöring, vilseledning, skydd mot informationsinhämtning, telekrig och psykologiska operationer. Definition enligt FP 2000

- **Informationskrigföring:** Informationsoperation som genomförs under kris och krig för att främja eller uppnå särskilda politiska och/eller militära mål gentemot en eller flera motståndare. *Se även Informationsoperationer, Offensiva informationsoperationer, Defensiva informationsoperationer samt Ledningskrigföring.* Definition enligt Nomen FM
- **Informationsöverlägsenhet:** Med informationsöverlägsenhet menas att ha bättre omvärldsuppfattning än motståndaren. Förutsättningarna för att uppnå detta är att ha bättre ledning, bättre uppföljning av egna stridskrafter och bättre underrättelsetjänst än motståndaren samt förmåga att begränsa motståndarens omvärldsuppfattning genom ledningskrigföring.
- **Insatsorganisation** Insatsorganisationen utgörs av Överbefälhavaren med högkvarteret, den operativa insatsledningen (OPIL), militärdistriktet (MD) med ingående militärdistriktsenheter, övriga förband samt utlandsstyrkan. Insatsorganisationen tillförs resurser antingen från grundorganisationen (t.ex. förband under utbildning eller förband som upprätthåller beredskap) eller genom att förband mobiliseras. Insatsorganisationen skall, utöver att genomföra insatser, kunna upprätthålla förmåga att leda och samordna operativ och taktisk verksamhet, samverka med civila delar av totalförsvaret och kunna genomföra integrerade

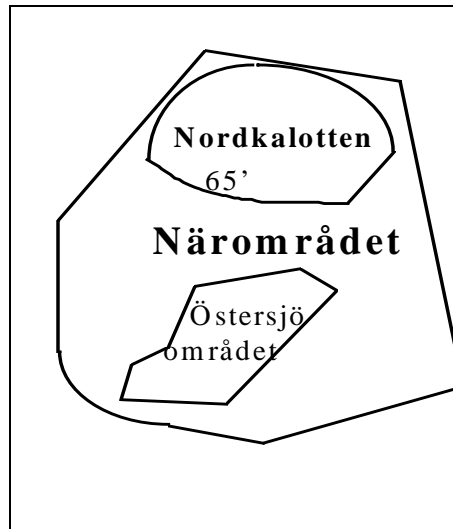
insatser. Insatsorganisationens förband indelas i Operativa insatsförband och Nationella skyddsstyrkor.

- **Intrång:** Verksamhet med uppsåt utförd med militära resurser av främmande nation mot eller på svenskt territorium i strid med tillträdesbestämmelser eller svensk lag. *Se även Kränkning.* Definition enligt FP 2000.
- **Kris:** Politisk händelseutveckling med militära och/eller samhällseliga följdverkningar. Kriser i närområdet sammankopplas med beredskapshöjningar. Definitionen Nomen FM
- **Ledningskrigföring:** Militär verksamhet som syftar till att försäkra motståndarens eller annan aktörs omvärldsuppfattning och nedsätta förmågan att utöva ledning. Består av ledningsbekämpning, vilseledning, psykologiska operationer och skydd mot informationsinhämtning. *Se även Informationsoperationer, Offensiva informationsoperationer, Defensiva informationsoperationer samt Informationskrigföring.* Definition enligt Nomen FM.
- **Ledningssystem:** System för att genomföra ledning inkluderande metodik- och tekniktillämpning. Systemet består av doktrin, organisation, personal och teknik. Systemet utgörs av hela kedjan av organ för inhämtning, sammanställning, överföring, bearbetning, lagring, presentation och spridning av data och information. Definition enligt Nomen FM.
- **Logistik:** Verksamhet som planeras, förbereds och genomförs för att trupp och förnödenheter skall finnas på rätt plats i rätt tid. Logistik omfattar förrådshållning inklusive redovisning, materielunderhåll, materielhantering, transporter samt samordning avseende det civila samhällets resurser. Sjukvård och fältarbeten ingår ej.
- **Luftförsvaret:** Defensiv verksamhet syftande till sådan kontroll av luftrummet att dess utnyttjande för egna syften möjliggörs och förvägras fienden. Luftförsvaret genomförs främst med jaktflyg, luftvärn, telemotmedel och ledningsförband med underrättelsesystem för luftförsvaret. Definition enligt Nomen FM.
- **Luftlandsättning:** Landsättning av personal och/eller materiel med fallskärm och luftfarkost. Definition enligt Nomen FM.
- **Luftöverlägsenhet:** En sådan grad av kontroll över luftrummet att motståndaren inte kan förhindra den överlägsne att utnyttja luftrummet för sin luftoperativa verksamhet, medan den överlägsne kan förvägra motståndaren samma möjlighet. Luftöverlägsenhet är begränsad i tid och/eller rum. Definition enligt FP 2000
- **Lågintensitetskonflikt:** Politisk, militär, ekonomisk eller kulturell konflikt mellan eller inom stater eller mellan stater och välorganiserade grupper på en lägre nivå än konventionellt krig men på en högre eskalationsnivå än traditionell fredlig konkurrens. Nya inslag i hotbilden är t ex narkotikabrottslighet, storskalig ekonomisk brottslighet, organiserad flyktingsmuggling, kulturella-religiösa konflikter, ekologisk utpressning m m. Definition enligt Nomen FM.
- **Långräckviddig bekämpningsförmåga:** Förmåga att med långräckviddiga bekämpningssystem bekämpa en motståndares operativt viktiga tillgångar och /eller gränssättande funktioner. Vapen som ger denna förmåga har ett skjutavstånd över 100 km.
- **Manöverkrigföring:** Syftar till att bryta en motståndares stridsvilja snarare än hans fysiska förmåga (indirekt metod). Dess motsats är utnötningsskrig (direkt metod). Manöverkrig kan också beskrivas med följande principer:
 - En strävan att vinna över motståndaren med begränsad strid, eller t o m utan strid, genom att uppträda så intelligent och kraftfullt att motståndaren försätts i en ohållbar situation och ger upp.

- Skapa överraskning genom lednings- och underrättelseövertag, vilseledningsåtgärder och genom att våga avvika från konventionellt handlingsmönster.
- Skapa ledningsövertag genom att störa motståndarens beslutsprocess och säkerställa egen.
- Slå sig igenom motståndarens linjer utan att nödvändigtvis slå hans förband. Avgörande strid och seger skall inte sökas i motståndarens front utan i hans bakre grupperingar.
- Åstadkomma samordning av egen verksamhet samt skapa friktion, oordning och kaos hos motståndaren. Definition enligt Nomen FM.
- **Marinstridskrafter:** Förband främst avsedda för verksamhet till sjöss och i kustzonen. De består av kaderorganiserade krigsförband ur försvarsgrenen marinen. Definition enligt Nomen FM.
- **Markstridskrafter:** Förband främst avsedda för markoperativ verksamhet. Dessa utgörs främst av arméförband inklusive hemvärnsförband samt förband ur marinen och flygvapnet som genomför markstrid.
- **Massförstörelsevapen:** Med massförstörelsevapen avses kärnvapen, biologiska och kemiska stridsmedel.
- **Militärdistrikt:** Geografiskt avgränsat område för vilket en militärdistriktsbefälhavare är militär territoriell chef.
- **Målbild:** Beskrivning av Försvarsmakten i ett tio-årsperspektiv. Innehåller en konkrets beskrivning om hur Försvarsmakten bör se ut om tio år. Målbilden är ett helhetskoncept som innehåller bland annat organisation, förbandsstruktur och personalförsörjning. Målbilden skall vara ekonomiskt genomräknad och direkt kunna inarbetas i försvarsmaktsplanen.
- **Nationella intressen:** Övergripande benämning på värden som för Sverige har stor ekonomisk, politisk eller militär betydelse. Begreppet är vidare än ”territoriell integritet” som har en gränsrelaterad koppling. Nationella intressen kan appliceras på förhållanden utanför territorialgränserna och kan vara av mer tidsberoende karaktär än territoriell integritet som är ett mer statiskt intresse att kunna hävda. Nationella intressen kan variera över tiden och i olika områden och situationer. Nationella intressen kan finnas permanent (t.ex. rätten att utnyttja det fria havet) samt uppstå temporärt (t.ex. ett väpnat terroristhot mot vår elförsörjning). Exempelvis är det ett nationellt intresse att kunna skydda svenska ekonomiska intressen i ekonomiska zonen samt att kunna utnyttja säkra sjötransporter för import och export.
- **Nationella skyddsstyrkor:** Nationella skyddsstyrkor (NS) är förband och staber som främst är avsedda att stärka samhället vid svåra påfrestningar, hävda territoriell integritet samt verka inom ramen för väpnat angrepp. Förbanden skall kunna verka förekommande klimatologiska (hydrologiska) och geografiska (hydrografiska) betingelser i Sverige. De nationella skyddsstyrkorna skall även kunna understödja de operativa insatsstyrkorna samt utlandsstyrkan med förberedelser för och genomförande av internationella operationer. Vissa förband samt personal ur de nationella skyddsstyrkorna skall kunna delta i utlandsstyrkan. Förbanden är territoriellt knutna med därtill specifika uppgifter och har begränsad eller ingen operativ rörlighet.
- **Nordkalotten:** Område innefattande de delar av Sverige, Norge, Finland och Leningrads militärområde som ligger norr om 65 breddgraden samt angränsande havsområde. Se bild *Närområdet*.

- **Närområdet:** Det geografiska område i Sveriges närhet som är av speciellt operativt och strategiskt intresse.

Områdets utsträckning regleras i särskild ordning. I den operativa planeringen avses område enligt bilden. Definition enligt FP 2000

- **Nätverksbaserat försvar:** En struktur innehållande ledning med beslutsstöd, informationssystem samt insats- och verkansfunktioner. Dessa är integrerade med varandra och medger informationsutbyte i nära realtid.
- **Operation:** Militär insats utförd av förband ur grund- eller insatsorganisationen på strategisk, operativ eller taktisk nivå. Jfr NATO:s ”operation”. Definition enligt FP 2000
- **Gemensam operation:** Militär insats utförd av förband ur flera försvarsgrenar ur grund- eller insatsorganisationen. Gemensam operation leds under ÖB av C OPIL. Jfr NATO:s ”Joint operation”. Definition enligt FP 2000
- **Multinationell fredsfrämjande operation:** Militär insats som utförs av förband från flera länder t.ex. inom ramen för FN:s stadgar. Jfr NATO:s ”Combined operation”. Definition enligt FP 2000
- **Operationsområde:** Geografiskt sammanhängande område inom vilket C OPIL har odelat ansvar för operationers genomförande i krig och försvarsförberedelsearbete i fred. Operationsområdets gränser fastställs av ÖB. Definition enligt FP 2000
- **Operativa insatsstyrkor:** Ett sammanfattande begrepp för en grupp av förband/funktioner som kan ingå i en tillfälligt sammansatt styrka och samordnas för att nå ett gemensamt mål. Styrkans sammansättning anpassas efter behov, tillgång på förband samt den miljö i vilken uppgifter skall lösas. Definition enligt FP 2000
- **Operativa stödfunktioner:** De operativa stödfunktionerna är fältarbeten, underhållstjänst, kommunikationstjänst samt hälsovårds- och sjukvårdstjänst. Se även Logistik. Definition enligt FP 2000
- **Partnerskap för Fred (PFF):** Samarbete mellan Europeiska och nordamerikanska stater. PFFs verksamhet innefattar bland annat. övningsverksamhet med inriktning på internationell krishantering.
- **Perspektivplanering (PerP):** Långsiktig försvarsplanering med en utblick om 10-20 år. Består av årscykler syftande till uppdatering av idébilder och målbild (20 resp 10 år) samt en treårig plan för perspektivstudier.
- **Psykologisk krigföring:** Åtgärder som en stat eller en grupp av stater vidtar för att försvaga försvarsvilja och motståndanda hos befolkningen i en annan stat eller grupp av stater. Definition enligt Nomen FM.
- **PerP-spel:** Arbetsmetod inom perspektivstudierna där en struktur (eller flera) prövas i ett eller flera scenario och mot olika hotnivåer och motståndare. Syftet

med spel kan vara att bygga upp kunskap om en strukturs möjligheter att uppfylla FM-uppgifterna. Annat syfte kan vara att pröva olika delar inom en struktur.

- **Petersberguppgifterna** I dessa innefattas, humanitära insatser och räddningssinsatser, fredsbevarande insatser, internationell krishantering med militära medel, inklusive insatser med stridskrafter för att skapa fred i en konflikt.
- **Psykologisk krigföring:** Verksamhet som syftar till att påverka opinioner, känslor, åsikter och uppträdande på ett för våra avsikter gynnsamt sätt. Definition enligt Telekrig - lärobok för armén, 1997, M7746-168001
- **RMA - Revolution in Military Affairs:**
Amerikanskt begrepp för att beskriva hur teknikutvecklingen på ett genomgripande sätt påverkar hur krigföring kommer att gestalta sig och påverka militära organisationers utformning. RMA innebär ett nytt sätt att tänka och agera.
- **Sjöstridskrafter:** Förband främst avsedda för sjöoperativ verksamhet. Sjöstridskrafter innefattar ytstrids-, ubåts-, minkrigsförband samt helikopterförband avsedda för verksamhet till sjöss och ubåtsjaktflygplan m.m. Definition enligt Nomen FM.
- **Specialförband:** Benämning på förband med särskild utbildning, utrustning och kompetens, ofta med inriktning mot att kunna genomföra underrättelseinlämning, ledningskrigföring, understöd för långräckviddig bekämpning samt antisabotageinsatser. Stora krav på uthållighet samt förmåga till dolt uppträdande i högriskmiljö. Mycket höga krav på personell kvalitet samt på personliga färdigheter medför lång utbildnings- och övningstid.
- **Strategisk grundsyn**
ÖB sammanfattning av grundprinciperna för FM agerande mot bakgrund av fastställda säkerhetspolitiska och strategiska mål för totalförsvaret, statsmakternas inriktning av det militära försvaret samt FM uppgifter. Definition enligt FP 2000
- **Stridshelikoptrar:** Helikopter avsedd för anfallsuppgifter. Försedd med offensiva vapen (raketer, robotar och kanoner) och avancerad spanings- och eldledningsutrustning för insatser främst mot markbundna förband, anläggningar och flygstridskrafter på marken. Är normalt splitterskyddad och försedd med motmedel för att kunna uppträda i modern hotmiljö, alternativt försedd med sådana vapen att stand-off-avståndet säkerställer överlevnad. *Jfr pansarvärnshelikopter.* Definition enligt Nomen FM.
- **Stridskrafter:** Samlingsbenämning på militära förband. Dessa indelas i mark-, sjö- och flygstridskrafter. Till skillnad från armé-, marin- och flygvapenstridskrafter kan det i mark-, sjö- och flygstridskrafter ingå förband ur samtliga försvarsgrenar. Dessutom kan vissa förband benämnas fjärrstridskrafter. *Jfr fjärrstridskrafter.* Definition enligt Nomen FM.
- **Struktur:** Med struktur avses Försvarsmaktens krigs- och grundorganisation, med personal, materiel och anläggningar. Strukturer kan vara såväl ”delstrukturer” som sammansatta försvarsmaktsstrukturer.
- **Säkerhetsfrämjande verksamhet:** Åtgärder som företas för att hindra att konflikter utbryter. Dessa åtgärder inkluderar bland annat politiskt agerande, preventiv diplomati, rustningskontroll, institutionellt och humanitärt bistånd. Även åtgärder med syfte att undanröja strukturella orsaker till konflikter och skapa goda ekonomiska, sociala och demokratiska förhållanden ingår. *Se även fredsfrämjande verksamhet.* Definition enligt FP 2000
- **Säkerhetshotande verksamhet:** Sammanfattande benämning på verksamhet som kan hota rikets säkerhet, oberoende och statskicks. Kan utgöras av främmande

underrättelseverksamhet, sabotage, subversion, infiltration, terrorism och kriminalitet.

- **Telekrigföring:** Militär verksamhet som utnyttjar det elektromagnetiska spektrumet för att bekämpa, förvanska eller exploatera motparts inhämtning, bearbetning eller delgivning av information samt skydd mot för oss ogynnsamt utnyttjande av det elektromagnetiska spektrumet. Definition enligt Nomen FM.
- **Territoriell och funktionell ledningsfunktion:** Arbetsnamn för en ny form av territoriell och funktionell ledningsfunktion på regional nivå.
- **Territoriell verksamhet:**
Omfattar
 - samordning och inriktning av markbevakning, markförsvar och säkerhetstjänst inom FM
 - samordning och inriktning av för FM gemensamma stödfunktioner i syfte att understödja stridsverksamhet på marken, till sjöss och i luften i fråga om sambandsmedel, transporter/transportmedel, fältarbeten, underhåll, sjukvård m m
 - samordning av det militära och det civila försvaret även innefattande bistånd till det civila försvaret. Definition enligt Nomen FM.
- **Underrättelsetjänst:** Verksamhet som syftar till att tillgodose behov av beslutsunderlag rörande motparts/annan parts läge och handlingsmöjligheter samt internationella förhållanden. Kan vara strategisk, operativ eller taktisk. Omfattar ledning av underrättelsetjänsten, bl a klarläggande av underrättelsebehov och inriktning av underrättelsetjänsten, samt inhämtning, bearbetning och delgivning av underrättelser. Definition enligt Nomen FM.
- **Utnötningskrigföring:** Krigföringsmetod där de krigförande strävar efter att reducera motståndarens effektivitet genom att åsamka denne förluster av personal, materiel och uthållighet. Seger tillfaller den styrka som kan uthärda längst. Strid förs i sin extremaste form genom att styrka ställs mot styrka och förstärkningar sätts in där angriparen trycker på som hårdast. Striderna på västfronten under det första världskriget är ett av de främsta exemplen på utnötningskrigföring. Definition enligt Nomen FM.
- **Vitala områden/funktioner:** Geografiska områden eller funktioner som på ett avgörande sätt kan inverka på rikets existens och/eller genomförandet av militära operationer. Vitala områden och funktioner kan vara civila och/eller militära. (Definition enligt FP 2000)
- **Västvärlden:** I begreppet avses i första hand Nordamerika och Västeuropa men i vissa sammanhang inbegrips även Australien, Nya Zeeland och Japan.
- **Östersjöområdet:** Område innefattande Östersjön och Finska viken, samt angränsande kustområden. Se bild *Närområdet*. Definition enligt Nomen OP.